

Автор статті:

Світлана Ситняківська,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальних технологій

БІЛІНГВАЛЬНИЙ ЗМІСТОВИЙ БЛОК ЯК НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ В УМОВАХ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Актуальність білінгвальної освіти на сучасному етапі інтеграції нашої держави в Європейське співтовариство є безперечною. На хвилі соціального оновлення, прагнення до відкритого українського суспільства почав з'являтися досвід білінгвальної освіти фахівців різних спеціальностей, в тому числі і білінгвальної освіти майбутніх фахівців соціальної сфери. Актуальність білінгвальної підготовки майбутніх спеціалістів підтверджується не лише вимогами до конкурентоспроможності на міжнародному ринку праці, але і розумінням самих студентів у необхідності цього процесу. «Нам зараз потрібно збільшити кількість викладачів-носіїв іноземної мови. Таке навчання значно підвищить шанси наших дітей якісно засвоїти іноземні мови на прийнятному для професійного використання рівні», – зазначила нещодавно Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич [1].

Зважаючи на європейські та світові тенденції до освітньо-культурної інтеграції та полілінгвізації, у Житомирському державному університеті імені Івана Франка білінгвальна освіта майбутніх фахівців соціальної сфери була запроваджена ще у 2010 році на соціально-психологічному факультеті кафедрою соціальної педагогіки та педагогічної майстерності (нині кафедра соціальних технологій). Викладачами кафедри розроблялися інноваційні форми, методи, принципи, технології білінгвального навчання. Одним із проміжних елементів у розробленій системі білінгвальної освіти майбутніх фахівців соціальної сфери став білінгвальний змістовий блок (БЗБ), що містить методичний матеріал окремих занять, визначених для білінгвальної підготовки, рідною мовою з перекладом спеціальних термінів та термінологічних словосполучень іноземною мовою та лекційний матеріал занять іноземною мовою. Щодо підготовки фахівців соціальної сфери, такі БЗБ передбачаються у всіх дисциплінах циклу професійної підготовки третього-четвертого року навчання.

Доречно враховувати, що БЗБ не слід ототожнювати із змістовим модулем, оскільки він включає лише додаткову інформацію із дисципліни циклу професійної підготовки. Як правило, він містить матеріал однієї-двох лекцій та одного-двох практичних занять іноземною мовою (англійською), виділених робочою навчальною програмою фахової дисципліни, для вивчення білінгвальним способом. На цьому етапі, реалізуючи методичні рекомендації БЗБ при проведенні білінгвальних занять, водночас із розвитком іншомовної комунікативної компетенції студенти збагачуватимуть також і зміст засвоєного рідною мовою матеріалу із цієї дисципліни. При чому, на практичних заняттях, де передбачається самостійна робота студентів, на відміну від лекційних, які повністю забезпечуються викладачем-білінгвом, робота студентів (співставлення, обговорення) можлива частково як рідною, так і іноземною мовами.

Завдячуючи білінгвальним змістовим блокам, які будуть об'єднувати фахові і комунікативні компоненти з діяльнісною стороною навчання, повинна відбутися інтеграція знання іноземної мови та фахових дисциплін, тобто моносистемні знання переходять у багатосистемні інтегративні знання, що є більш ефективними у процесі фахової підготовки майбутнього спеціаліста.

БЗБ передбачає посилення та ускладнення змістових одиниць, у порівнянні із вивченням термінів і термінологічних словосполучень білінгвально, тому при використанні БЗБ ускладнюється предметний зміст БН, що потребує введення у процес навчання спеціальних методів таких як імерсія, метод мовної підтримки, метод кейсів, контент-навчання, а також методів навчання соціально-педагогічним дисциплінам: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, функціональний.

У межах реалізації моделі білінгвальної професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери в Житомирському державному університеті імені Івана Франка, такі БЗБ були розроблені і впроваджені в навчальний процес з дисциплін: «Соціальний супровід сім'ї», «Соціально-педагогічна профілактика делінквентної поведінки». Зазначені білінгвальні змістові блоки призначені для студентів, які навчаються за спеціальністю 231 «Соціальна робота» та включають до свого складу основну частину у вигляді методичної розробки двох білінгвальних екційних занять та орієнтовного переліку теоретичних та практичних завдань до практичних занять (українською та англійською мовами) та додаткову, до якої входять граматичний довідник з англійської мови та українсько-англійський термінологічний словник (соціальна сфера), спрямований на допомогу студентам у підготовці до практичних занять іноземною мовою та розширення спектру їх репрезентаційних можливостей у майбутній професійній діяльності.

Таким чином, соціально-психологічний факультет Житомирського державного університету імені Івана Франка «іде в ногу з часом», втілюючи у життя сучасні тенденції розвитку освіти, однією із яких є підготовка галузевих фахівців білінгвально, адже навчання іноземною мовою стає невід'ємною складовою процесу формування сучасного фахівця.

Використана література:

1. Міносвіти розробляє план інтернаціоналізації вищої освіти [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://censor.net.ua/news/427166/minobrazovaniya_rabotaet_nad_planom_internatsionalizatsii_vysshego_obrazovaniya_grinevich.
2. Ситняківська С. М. Білінгвальний змістовий блок з дисципліни «Соціальний супровід сім'ї» (Bilingual Content Unit on the Subject «Social Support of a Family») : навч.-метод. посіб. / С. М. Ситняківська. — Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. — 80 с.
3. Ситняківська С. М. Білінгвальний змістовий блок з дисципліни «Соціально-педагогічна профілактика делінквентної поведінки» (Bilingual Content Unit on the Subject «Socio-Pedagogical Prevention of a Delinquent Behavior») / С. М. Ситняківська. — Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. — 60 с.